

Використані джерела

1. Аксаков С. Т. Избранные сочинения / Аксаков С. Т. – М.-Л., 1949. – 678 с.
2. Афоніна О. С. Євроінтеграційні тенденції розвитку музичного мистецтва в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть : [Дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства зі спеціальності : 26.00.01 – теорія та історія культури] / Афоніна Олена Сталівна. – К. : НАКККІМ, 2011. – 289 с.
3. Дібровенко М. Ф. Театр І. Котляревського / Дібровенко М. Ф. – К. : Муз. Україна, 1964. – 189 с.
4. Корній Л. П. Історія української музики: у 3 ч./ Корній Л. – К.-Х.-Н.-Й. – Ч. 3. – 456 с.
5. Корній Л. П. Київська шкільна драма і духовна музика другої половини ХVІІ – ХVІІІ ст. / Корній Лідія Пилипівна. – К. : Інститут української археографії, 1993. – 183 с.
6. Коціпінський А. Пісні, думки і шумки руського народу на Подоліі, Україні і в Малоросії (Перша сотня № 3 десятка, № 10 ; 4 десятка, № 9) / Коціпінський А. – К., 1861. – 123 с.
7. Сементовський М. М. І. П. Котляревський / Сементовський М. М. // Северная пчела. – 1846. – № 82.
8. Срезневський І. З передмови до "Украинского сборника" / Срезневський І. // Иван Котляревський у документах, спогадах, дослідженнях. – К. : Наук. думка, 1969. – С. 1–34.
9. Стеблін-Камінський С. П. Спогади про І. П. Котляревського / Стеблін-Камінський С. П. // Иван Котляревський у документах, спогадах, дослідженнях. – К. : Наук. думка, 1969. – С.103–123.
10. Степаненко М. Б. Інструментальна музика / Степаненко Михайло Борисович, Фільц Богдана Михайлівна // Історія української музики: в 6 т. – К. : Наук. думка, 1989. – Т. 1. – С. 283-318.
11. Тихонова Т. Інструментальна музика на Україні кінця ХVІІІ – початку ХІХ ст. / Тихонова Т., Шеффер Т. // Українська музикальна спадщина. – Харків : Мистецтво, 1940. – С. 15-27.
12. Українська культура : [Лекції за редакцією Дмитра Антоновича] / [Упоряд. С. В. Ульяновська ; Вст. стаття І. М. Дзюби ; Перед. слово М. Антоновича ; Додатки С. В. Ульяновської, В. І. Ульяновського]. – К. : Либідь, 1993. – 592 с.
13. Українська музична енциклопедія. [Словник (реєстр гасел)] / [Гол. ред. – О. Г. Костюк ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України]. – К., 1993. – 165 с.
14. Шамаєва К. І. Музична освіта в Україні та міжслов'янські культурні зв'язки у ХІХ сторіччі : [Дис.. д-ра мистецтвознавства у формі наук. доп. : 17.00.02] / [Київ. консерваторія імені П. І. Чайковського] / Шамаєва Кіра Іванівна. – К., 1992. – 45 с.
15. Шульгіна В. Д. Нариси з української музичної культури : джерелознавчий пошук : [монографія] / Шульгіна Валерія Дмитрівна. – К. : ДАКККІМ, 2007. – 275 с.
16. Ясиновський Ю. П. Питання становлення музичного професіоналізму на Україні / Ясиновський Ю. П. // Українське музикознавство. – К., 1975. – Вип. 10. – С. 133–136.

УДК 792.8

Денис Ігорович Шариков
кандидат мистецтвознавства,
доцент Київського державного інституту
декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

МИСТЕЦТВОЗНАВЧА НАУКА ХОРЕОЛОГІЯ ЯК ФЕНОМЕН ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

У статті проаналізовано причини відсутності у вітчизняному мистецтвознавстві науки про танець і балет. Проаналізовано наукові праці видатних науковців у галузі хореографії, а також обґрунтовано необхідність включення хореографії у загальний перелік мистецтвознавчих дисциплін. Визначено історичний розвиток хореографії за видами – народна, класична, бальна, сучасна. Запропоновано типологію хореографічної культури

Ключові слова: хореографія, мистецтвознавчі дисципліни, художня культура, хореографічний стиль, балетмейстер, танцювальні форми, балет.

The article analyzes the absence in the domestic art of science on the dance and ballet. Despite the big volume of scientific Fund of a choreography, as well as the historical development of the professional dance which lasts from Antiquity to modern times. Reviewed scientific works of prominent scientists in the field of choreography, as well as proposed the introduction of choreography in the General list of academic disciplines. Determined by historical development of choreography by folklore and national, classical, ballroom, contemporary. Their forms, means of expression, outstanding representatives. Proposed typology choreographic culture.

Keywords: choreography, art disciplines, art culture, the choreographic style, a choreographer, a dance form, ballet.

Художня культура виступає одним з найважливіших компонентів духовної культури. Навколишній світ є найважливішим образним джерелом для художньої культури, у різноманітних видах якого відбувається художнє освоєння та пізнання дійсності. Системоутворюючим чинником художньої культури є мистецтво як художньо-образне відтворення дійсного й уявного.

Хореографічне мистецтво і культура створюють та впроваджують свої закони досягнення світу, засновані як на конкретній відповідності життєвого і художнього матеріалу, так і на ступені вірності метафоричному образу віддзеркалення життя. Виразальні засоби танцювальних форм як головні чинники художньої практики хореографічної культури пройшли тривалий еволюційний шлях, видозмінюючись і збагачуючись, згодом утворили систему, яка визначає наукові знання, виразальні засоби, аудіовізуальну і ритмопластичну основу, формально-технічні принципи, естетику, специфічні риси і можливості хореографічної культури. Можна висунути гіпотезу про феномен хореографічної культури, її унікальності в галузі художньої культури та очевидної комунікації і взаємозв'язку серед філософських, історичних, культурологічних, психологічних, педагогічних, фізико-математичних наук, фізичного виховання та спорту, соціальних комунікацій [6, 193].

До аналізу й характеристики хореографічної культури, її естетики, характерних особливостей, динаміки, художньо-образних і виразальних засобів, гімнастичного тренінгу й техніки зверталися давньогрецькі філософи доби античності – Платон, Лукіан. Трактати про танець, його види і жанри, танцювальну техніку і майстерність виконання, впровадження в танцювальний лексикон терміна "балет" досліджували видатні вчителі-теоретики танцю доби ренесансу XV–XVI століття – Доменіко да П'яченца, Гьогельма Ебрео да Пізаро, Фабріціо Каррозо, Туан Арбо, Чезаре Негрі.

Представники балетмейстерсько-педагогічної освіти балетного мистецтва доби бароко, класицизму, романтизму й академізму XVII–XIX століття – Рауль Фьойе, Жан Жорж Новерр, Карло Блазіс, Леопольд Адіс, Август Бурнонвіль – запропонували термін "хореографія" – система запису танцю; визначили раціональну й академічну систему навчання танцю за методами італійської і французької школи; створили перший професійний вищий навчальний заклад з теорії, методики навчання і постановки танцю; затвердили понятійно-категоріальний апарат, естетику, виразальні засоби, канон побудови балетного дійства [2, 117].

Представники сучасного танцю, балету, хореографи і теоретики XX століття – Михайло Фокін, Айседора Дункан, Рудольф фон Лабан, Федір Лопухов, Касьян Голейзовський, Марта Грем, Доріс Гемфрі, Джордж Баланчін, Кетрін Данхем, Моріс Бежар, Мерс Каннінгем, Стів Пекстон – створили абсолютно новий принцип існування танцю і балетного мистецтва у світі. За їхніми ідеями танець, по-перше, не є тільки естетичним мистецтвом і світським розважанням, а й філософсько-психологічним роздумом автора про соціокультурні процеси у суспільстві; по-друге, методика навчання танцю базується на класичному танці, а також на сучасних танцювальних техніках XX століття – народно-сценічному, джазовому, модерному танці, імпровізації; по-третє, балетне мистецтво може мати такі принципи власної репрезентації, як сюжетно-драматичний, абстрактно-асоціативний, синтезований, комерційно-розважальний.

Дослідженнями онтології естетичної свідомості, мистецтва, архітектури, танцю займалися Богословський В.А., Осинцева Н.В., Солярська І.О., Ухов О.С. Вони піднімали проблему буття, руху, простору в мистецтві, проблеми його існування, розвитку.

Зарубіжні культурологічно-мистецтвознавчі наукові дослідження з танцю, балету і хореографії кінця XX – початку XXI століття представлені Абизовою Л.І., Абдоковим Ю.Б., Браїловською М.А., Буксиковою О.Б., Гальциним Н.В., Груциною Г.П., Голденбергом Роз Лі, Єрмаковою О.О., Жиленко М.Н., Захаровим В.М., Іларіоновим Б.А., Колпецькою О.Ю., Ле Модем Філіпом, Марселем Мішелем, Ізабеллою Жіно, Пресняковою О.О., Темянцевою С.М., Федорченко О.А.

Зарубіжні педагогічно-психологічні наукові дослідження з хореографії кінця XX – початку XXI століття представлені Борисовим О.І., Іватою О.А., Каневською Н.В., Ніколаєвою К.В., Опаріною О.В., Сілкіним П.А., Соболевим О.С., Ушаковим Ю.В.

Монографії з історії мистецтва танцю і балету XX – початку XXI століття представлені Бахрушиним Ю.А., Блок Л.Д., Гваттеріні М., Григоровичем Ю.М., Корольовою Е.А., Красовською В.М., Пасютинською, В.М., Худековим С.Н., Шереметєвською Н.В. Монографії з народного танцю та етнохореології XX століття – Гребенціковим С.М., Жорницькою М.Я., Климовим О.А., Надеждіною Н.С., Смирною А.І., Устиною Т.Л., Хворостом М.М., Чурко Ю.М.

Навчально-методичні праці з класичного, характерного, історико-побутового, дуетного, модерн-джаз танцю, мистецтва балетмейстера XX століття представлені Вагановою А.Я., Бочаровим А.І., Васильєвою-Рождественською М.В., Захаровим Р.В., Костровицькою В., Лопуховим А.В., Нікітіним В.Ю., Писаревим О.А., Тарасовим Н.І., Чекетті Г., Ширяєвим О.В. Науково-методичні видання з бальної хореографії останньої чверті XX – початку XXI століття представлені Браїловською Л.В., Буттомером П., Деніцем Є.В., Єрмаковим Д.А., Іваніковою О.В., Муром А., Регаццоні Г., Росі А.М., Маджоні А.

Українські наукові дослідження з народної хореографії кінця XX – початку XXI століття представлені Василенком К.Ю., Волчуковою В.М., Легкою С.А., Підлипською А.М., Бойко О.С., Косаковською Л.П. Дослідження з балетного мистецтва XX століття представлені Анфіловою С.Г., Бернадською Д.П., Білашем П.М., Чепаловим О.І., Павлюк Т.С. Українські наукові дослідження із сучасної хореографії і танцю початку XXI століття представлені Шариковим Д.І., Погребняк М.М., Шабаліною О.М.

Вітчизняні монографії з історії західноєвропейського, українського балетного театру, сучасного хореографічного мистецтва кінця XX – початку XXI століття представлені Станішевським Ю.О., Чепаловим О.І., Шариковим Д.І. Монографії з українського народного танцю та етнохореології XX століття представлені Верховинцем В.М., Авраменком В.К., Гуменюком А.І., Герасимчуком Р.П.

Навчально-методичні праці кінці ХХ – початку ХХІ століття з народно-сценічного, українського і сучасного танцю, мистецтва балетмейстера представлені такими авторами, як Василенко К.Ю., Зайцев Є.В., Голдрича О.С., Литвиненко В.А., Рехвіашвілі А.Ю., Шариков Д.І. Науково-популярні і методичні видання про теорію історію та методику виконання теп-танцю, модерні форми Галичини, класифікацію сучасної хореографії, танцювальну стилістику ХХ – початку ХХІ століття представлені Подберьозкіним В.В., Пастух В.В., Шариковим Д.І., Плахотнюком О.А.

Лише системним філософсько-мистецтвознавчим методом осягнення хореографічної культури можна дослідити сутність і особливість цього явища, історичні та інтеграційні процеси, виражальні форми й технології.

Отже, проблема дослідження полягає у створенні вітчизняної наукової системи з хореографічної культури, дослідженні і вивченні її філософії, історії, сценічних і побутових практик, методів, технік, форм, що доводять приналежність її до мистецтвознавчих дисциплін.

Мета дослідження передбачає систематизацію теорії, історії, практики хореології в художній культурі; аналіз історичного процесу розвитку народної, класичної, бальної, сучасної хореографії; визначення жанрово-стилістичних особливостей народної, класичної, бальної, сучасної хореографії; моделювання хореографічної типології за видами, типами, системою і методами, напрямками, стилями, жанрами, формами.

Необхідність упровадження хореології серед мистецтвознавчих дисциплін у вітчизняній науці є дуже важливим завданням. Мистецтво й культура у вітчизняній науці представлені виключно такими науковими спеціальностями, як: театральне мистецтво – театрознавство; музичне мистецтво – музикознавство; кіномистецтво й телебачення – кінознавство; образотворче мистецтво – мистецтвознавство; декоративне і прикладне мистецтво – мистецтвознавство; дизайн – мистецтвознавство; теорія й історія культури – мистецтвознавство; українська культура – культурологія, мистецтвознавство; музеєзнавство, пам'ятокознавство – культурологія, історія, мистецтвознавство [1]. Логічно було б запропонувати виокремити серед мистецтвознавчих дисциплін таку спеціальність, як: "Хореологія та балетознавство" – мистецтвознавство.

Отже, з вищесказаного можна зробити висновок, що лише хореографічне мистецтво, а саме хореологія і балетознавство досі не представлено серед мистецтвознавчих наук, хоча має довгий історичний розвиток – 350 років (1661 р.) від заснування першої наукової структури – академії танцю в Парижі; 431 рік (1581 р.) від створення першого професійного балету в м. Парижі; 457 років (1554 р.) від створення першої італійської академічної школи танцю у Мілані. Для прикладу, мистецтво кіно має лише 110 років розвитку. Також хореологія і балетознавство має досить високий науковий, синтетичний і мистецтвознавчий розвиток у художній культурі взагалі. Хореографічне мистецтво у постмодерній культурі є одним із транскультурних феноменів, а також важливим чинником формування соціокультурних процесів у суспільстві [7, 27–29].

Пропонуємо, виходячи з потреб часу і важливості наукових досліджень у галузі хореографічної культури, а також зважаючи на національні пріоритети розвитку мистецтвознавчої думки в Україні, змоделювати паспорт спеціальності в галузі мистецтвознавчих наук – хореологія і балетознавство. Для прикладу, Росія має свій особистий паспорт спеціальності у галузі мистецтвознавства – "хореографічне мистецтво", за яким захищаються докторські та кандидатські дисертації у галузі мистецтвознавства [3].

Ми пропонуємо такий паспорт спеціальності "17.00.01 – хореологія і балетознавство". Формула спеціальності: галузь науки, яка вивчає теорію, історію, художню практику, творчі методи і сценічну критику хореографічного мистецтва і танцювальної культури у розмаїтті їх видових, родових, жанрових, стильових, мовних проявів. Закономірності художніх процесів у хореографії в різноманітних історико-географічних ареалах і в контексті визначення епох розвитку світового та вітчизняного балету. Досліджує взаємини хореографічного мистецтва з іншими видами і складовими художньої культури, методи аналізу хореографії та її феноменів.

Напрями досліджень: хореографічне мистецтво як феномен художньої культури в розмаїтті його видових, родових, жанрових, стильових і мовних проявів; створення класифікації хореографічного мистецтва і танцювальної культури за напрямками, стилями, видами, типами, методами; удосконалення понятійно-категоріального апарату і методи аналізу хореографії та її феноменів; соціокультурна обумовленість розвитку хореографічного мистецтва; закономірності розвитку хореографічної культури; періодизація явищ хореографічного мистецтва в контексті визначення епох світової культури; розвиток хореографічного мистецтва в культурі окремих епох, країн, регіонів; хореографічне мистецтво як синтез візуально-пластичних видів художньої культури; роль хореографічного мистецтва у формуванні національної культури; взаємозв'язок хореографічного мистецтва й інших компонентів духовної культури (міфології, релігії, філософії, онтології, естетики, психології, етики, права, політики, науки); хореографічна культура як цілісність у співвідношенні з іншими складовими культури; аналіз хореографічних технологій, що віддзеркалюють динаміку формування і трансформації в них духовних смислів; аналіз проєкції хореографічних технологій на мовно-комунікаційні параметри їхнього існування в системі аудіо-ритмічних, просторово-часових і культурних координат; співіснування різних видів хореографічного мистецтва і субкультурних танцювальних форм у добу цивілізаційної глобалізації.

Завдання дослідження: з теорії хореографічної культури (вивчення мови, онтології, філософії, естетики, етики танцю і балету; створення класифікації видів хореографії, балету і танцювальної субкультури; визначення і створення понятійно-категоріального апарату хореографії, балету і танцювальних форм; вивчення етнохореології); з історії хореографічної культури (вивчення ґенезису видів хореографії – народної, класичної, бальної, сучасної; вивчення ґенезису балету в історико-географічному масштабі, визначення особливостей історичного розвитку балетних стилів у художній культурі; визначення регіональних особливостей і характеристик стилів, форм, жанрів балету); з художньої практики і творчих методів хореографічного мистецтва (вивчення просторових форм танцю та його ритмо-динамічного змісту; вивчення вдосконалених методів виконання форм і зразків завдяки новітнім та інноваційним технологіям у академічних і сучасних танцях, імпровізації); аналізу і художньої критики балетних творів (вивчення характерних рис, особливостей, принципів, прийомів, технологій; аналіз балету, танцювальної композиції, художнього показу, семінару) [6, 188–189].

Хореологія – мистецтвознавча наукова дисципліна, яка досліджує теорію, історію і художню практику хореографічної культури. У самій хореології присутні окремі галузі, які досліджують вузькі характеристики і особливості хореографічного мистецтва і культури, а саме – балетознавство, етнохореологія, хоротікс і еукенетікс, хореографічна педагогіка.

Теорія хореографічної культури досліджує філософію хореографії, а саме сутність її – онтологію філософію, естетику, природу, мову, танцю; естетику балету і танцювальних форм; понятійно-категоріальний апарат хореографії; аналіз теорії танцю античних філософів, танцювальних майстрів ренесансу, бароко, класицизму, романтизму, сучасності; етнохореологію, хоротікс, еукенетікс. Історія хореографічної культури досліджує її ґенезу (витоки, розвиток, сьогодення) – первісний танець, давньосхідний танець, античний танець, середньовічний танець, академічний, сучасний танець. Художня практика хореографічної культури – хореографічна педагогіка, видатні зразки сценічного танцю, класичний танець і загально-академічні дисципліни; народно-сценічний танець, бально-спортивний та соціальний танець, інтеграційні форми танцю, джазові форми танцю, модерн джаз танець, хіп-хоп танець, сучасний танець, танцювальний перфоманс і контактна імпровізація.

Балетознавство досліджує теорію, історію, філософію, естетику, понятійно-категоріальний апарат, класифікацію стилів, напрямів, форм і жанрів балету, аудіовізуальну, зображально-виражальну, емоційно-символічну, видово-жанрову специфіку і художню критику балету. Етнохореологія – галузь хореології, яка вивчає комплекс знань про ґенезис народного танцю, його природу, формування у суспільному середовищі; збирання фольклорних, музично-танцювальних, обрядових традицій і форм українського танцю, слов'янських, європейських, азійських, африканських, американських танців і аборигенів Австралії та Океанії. Також етнохореологія вивчає опис танцю у контексті календарно-побутової обрядності, взаємовплив традиційних етнічних танцювальних культур; досліджує культурно-історичну специфіку виникнення жанрів і форм танцю етнокультурної популяції; дослідження морфології танцю, його форм і структур; проблеми класифікації і систематизації форм народної хореографії; дослідження семантики танцю, його функцій та змісту. Хоротікс і еукенетікс – галузь хореології, яка вивчає і досліджує просторові форми танцю; теорію і принципи симетрії і асиметрії, конструкції і деконструкції танцю; теорія простору в класичному і сучасному танці. Також ритмо-динамічний зміст танцю; танцсимфонію і сучасні ритми; ритміка і гармонія руху і танцю, динаміка і виразність руху під музичний супровід. Історія танцю – галузь хореології, яка вивчає хронологію, стилістику, художньо-образний зміст, зображально-виражальні і технічні форми первісного танцю, давньосхідного, античного, середньовічного танцю [4]. Хореографічна педагогіка – галузь хореології, яка досліджує теорію і методику викладання хореографічних дисциплін; дитячу хореографію – ритміка і танцювальні основи; хореографія у самодіяльних і професійних закладах, хореографічні дисципліни у середній освіті; хореографія у вищій освіті – навчальний процес і план у ВНЗ [6, 192].

Отже, можемо констатувати, що мистецтвознавча наукова думка з досліджень теорії, історії, методики та практики хореографічної культури, як і власне хореографічна культура сьогодення знаходяться у постійному взаємозв'язку і взаємовпливі соціально-гуманітарних і науково-природничих наук.

Мистецтвознавча наукова думка у хореографічній культурі представлена зарубіжними і вітчизняними дослідженнями з теорії, історії та художньої практики – техніки, школи, методики, сценічні форми.

Зарубіжна мистецтвознавча думка проаналізувала балети і творчість видатних балетмейстерів романтизму, соцреалізму, неокласицизму, постмодерну; ґенезис хореографічного мистецтва, його витоки і формування, жанрово-стилістичні особливості, розвиток навчальних і сценічних форм задля створення зразків і канонів; музично-театральну стилістику в балеті, музично-танцювальні, зображально-виражальні, емоційно-символічні форми та принципи академічного і сучасного балетного мистецтва; етнохореологічні особливості танців; історію розвитку первісного, давньосхідного, античного, середньовічного, ренесансного танцю, балету бароко, класицизму, романтизму. Окрім того, довела, що танець є формою комунікації у соціокультурному просторі; класифікувала за жанрово-стилістичними ознаками народно-сценічний танець; сформувала раціональну системну теорію і методику виконання рухів з академічних і сучасних форм; визначила психологічні аспекти і педагогічні принципи у народній, класичній і бальній хореографії; частково осмислила філософію та естетику сучасного танцю і балету.

Вітчизняна мистецтвознавча думка проаналізувала і визначила виключно музично-театральну стилістику в балеті, музично-танцювальні, зображально-виражальні, емоційно-символічні форми та

принципи народної хореографії, зокрема український танець; етнохореологічні особливості українського танцю. Також, на відміну від зарубіжних досліджень, у невеликому обсязі вітчизняне мистецтвознавство дослідило і класифікувало сучасну хореографію взагалі, її сутність, поняття, чинники, особливість, напрями, стилі, форми зокрема. Визначило жанрово-стилістичні особливості балету ХХ століття і західно-європейського балетного театру з 1920–2000 рр; сформувало логічну системну теорію і методику виконання рухів з українського і народно-сценічного танцю. Майже відсутні вітчизняні наукові дослідження у галузі бальної хореографії. Як виключення є висвітлення лише окремого періоду 20–40-х років ХХ століття про бальний танець у Радянському Союзі. Теж саме стосується і класичної хореографії, яка досліджена лише у методиці виконання рухів для ВНЗ та дитячих і юнацьких колективів.

Філософія танцю і балету предствлена аналізом онтології танцю у антропологічному аспекті. Проаналізовано вільні мистецтва і музичне виховання, мімізис як головний чинник танцю від Античності до Ренесансу. Визначено філософську думку про існування, іство, призначення, виконання та естетику танцю філософами Давньої Еллади, вчителями-теоретиками танцю часів Ренесансу, вчителями танцю і балетмейстерами-викладачами XV–XX століття.

Визначено відсутність у вітчизняному мистецтвознавстві, хореографічної науки – хореології. Сформульовано і визначено поняття "хореологія" – мистецтвознавчої наукової дисципліни. Розроблено і запропоновано паспорт хореології, її мету і завдання, напрями досліджень, формулу спеціальності.

Використані джерела

1. ВАК України. Наказ ВАК України 05.05.2010 за № 315/17610 про перелік спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vak.org.ua.
2. Marselle Mitchel, Ginot Isabelle. La Dance au XXe siecle / Marselle Mitchel, Ginot Isabelle. – Paris, 1995. – 264 p.
3. Чепалов О.І. Хореологія як наукова дисципліна (Пролегомени) / Чепалов О.І. // Культура і сучасність: Альманах. – К., 2004. – С. 80–87.
5. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії / Шариков Д.І. – К., 2008. – 168 с.
6. Шариков Д.І. Мистецтвознавча наука хореологія як феномен художньої культури. Філософія. Історія. Практика і типологія хореографії. Словник : монографія / Шариков Д.І. – К. : КиМУ, 2012. – 498 с.
7. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії / Шариков Д.І. – К., 2010. – 208 с.

УДК 78.08 (477) (043,5)

Олена Григорівна Шевченко
кандидат мистецтвознавства,
доцент Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв

АДАПТАЦІЯ ЖАНРІВ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПОП-АРТУ 60–90-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ ДО УМОВ УКРАЇНСЬКИХ МУЗИЧНИХ ТРАДИЦІЙ

У статті проаналізовано особливості культурної адаптації та асиміляції жанрів західно-європейського поп-арту 60-90-х років ХХ століття, зокрема рок-н-ролу, джазу, ритм-енд-блюзу, євро-диско, традиційного англійського року тощо, до умов українських музичних традицій, що зумовило формування окремого самобутнього жанру.

Ключові слова: асиміляція, адаптація, популярна музика, рок-музика, джаз.

The paper analyzes the features of cultural adaptation and assimilation of Western genres of pop art 60-90 of XX century, including rock and roll, jazz, rhythm and blues, euro-disco, traditional English, the others, the condition of Ukrainian music traditions that led to the formation of a single original genre.

Keywords: assimilation, adaptation, popular music, rock music, jazz.

Проблеми культурної адаптації та асиміляції належать до найбільш актуальних у системі наук про культуру. Названі процеси є важливими факторами культурогенезу в цілому, історичної мінливості культури, процесів культурної трансформації, процесу і результатів взаємовпливів різних соціокультурних систем.

Явища адаптації та асиміляції у художній культурі дедалі частіше стають об'єктом дослідження у сучасному музикознавстві, зокрема в музичній україністиці. Адаптація та асиміляція як фактори національного стилетворення розглядалися у працях І.Ф.Ляшенка [3], О.С.Зінкевич [1; 2], С.В.Тишка. Неоціненне значення цих явищ та процесів не викликає сумнівів.

Аналізуючи стан української популярної музики, на нашу думку, не слід обмежуватися лише рамками останніх десятиліть (якщо бути точними, періодом незалежності нашої держави). Вважаємо,